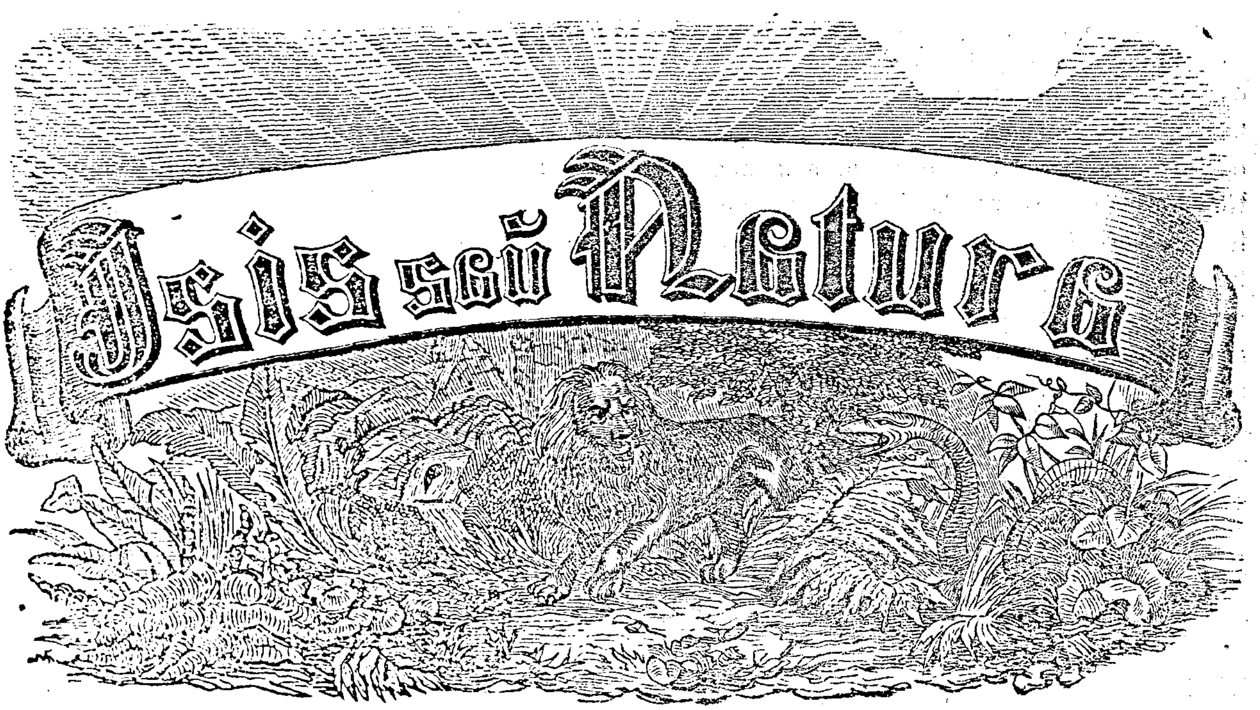

JURNAL

ПЕNТРȢ РЕSПÎNDІРЕА ШТІІNЦЕЛОРȢ NАТȢРАЛЕ ШІ ЕSАКТЕ, ÎN ТОАТЕ КЛАSЕЛЕ

Редіџеатȣ

de

PROFESOR DOCTOR IULIUS BARASH.

№ 7. (Anȣлȣ алȣ патрȣлеа) Бȣкȣрештї 22 Февруаріе, 1859.

Копрindерea: Мареа.— Олimпȣлȣ ші Sinai —`Агрікȣлтȣра.

II. Мареа.

Температурa мъреі. Челебрȣлȣ fizikȣ Saussure a inвentatȣ ȣнȣ deosebitȣ termometrȣ înkonџiȣratȣ de чеаръ, каре л'а лъsatȣ жosȣ în fȣndȣл мъреі, џiindȣл аколо kîte-ва оре; прin-tр'ачеstȣ instrȣmentȣ, ачеstȣ saвantȣ a пȣtȣtȣ sъ afле мърimea кълдȣреі каре domneшte пе fȣndȣлȣ мъреі ші a ȣнора лакȣрї foарte adînчї. Аша s. e. a ажȣnsȣ ла resȣлtatȣлȣ кȣriosȣ къ пе fȣndȣлȣ лакȣрілорȣ adînчї каре se aflъ întpe мȣнџiї Алпї, кеарȣ вара kîndȣ sȣпрafaџa апеї este foарte калдъ, în adînчimea ачеstорȣ лакȣрї апа e foарte рече aвîndȣ нȣмаї о температȣръ de 3 saȣ 4 градȣрї. Тотȣ кȣ ачеstȣ termometrȣ a черчеtatȣ fȣndȣлȣ мъреї mediteraneї ла џърмȣріле лîнгъ орашȣлȣ Genua ші eatъ че a гъsitȣ. În лȣна лȣї Октомвріе kîndȣ sȣпрafaџa мъреї aвea о температȣръ de 16 градȣрї, ла о adînчime de 860 пічіоаре, апа aвea о температȣръ de zeче граде нȣмаї. Алтъ datъ, totȣ în Октомвріе, fъкîndȣ о черчетаре ла о adînчime, de 1800 пічіоаре лîнгъ *Cap della Causa*, a гъsitȣ къ, пе kîndȣ sȣпрafaџa мъреї a аrъtatȣ о температȣръ de 16 граде, апа мъреї ла adînчimea de 1800 пічіоаре, aвea iарȣ нȣмаї температȣра de 10 граде. Аша dарȣ sîntemȣ аȣtorizaџї sъ zічemȣ къ ла орї-че профȣnditate, апеле мъреї аȣ о температȣръ konstantъ de 10 градȣрї.

Fosforesчenцa мъреї. Апеле мъреї презintъ ла ȣнеле îmпреџiȣрърї ȣнȣ fenomenȣ foарte кȣriosȣ, asȣпра кърȣіа, fiziчї ераȣ de мȣлtȣ timпȣ de diferite опініȣнї. Adiкъ de мȣлte орї sъ

обсервъ пе сȣпрафаца търеĭ о мȣлціме de пȣнк-тȣрĭ лȣminoase каре, кînd mapea нȣ е ліпіштітъ, devine înкъ маĭ нȣмероase шi маĭ лȣminoase. Кîndȣ ȣнȣ vasȣ ȣмблъ пе mape în momentȣлȣ fosforescenцеĭ saȣ лȣчіреĭ, вързеле каре vasȣл ле trage în апъ, seamънъ кȣ ніште pîрȣрĭ înfoкate. A-cest spectaкȣл frȣmos se vede шi пе търіле еȣ-ропеане, прекȣm ла Mapea Балтікъ шi пе mapea nordікъ лîнгъ Ostende маĭ кȣ seamъ. Dapȣ к'о vigoare маĭ maжestoasъ se apaтъ ачестȣ feno-menȣ în търіле че se афлъ în кліmеле калde, прекȣmȣ în Очеанȣлȣ Indiкȣ лîнгъ църмȣріле de ла Malabar, ла insȣлеле Maldive шi алтеле vecinate. Съ zіче къ în ȣнеле sesoane але апȣ-лȣĭ, mapea se prezintъ аколо ка о vatpъ înfo-катъ d'о мъріme imensъ, în кîтȣ ȣмпле кȣ spaimъ inimiле spectatoriлорȣ ла vederea ачестȣĭ in-fernȣ înгрозіторȣ пе сȣпрафаца глобȣлȣĭ пъмîn-teskȣ. În ачестȣ timпȣ, oamenii se temȣ d'a кълъторі пе mape.

Каȣza ачестȣĭ fenomenȣ bizарȣ, este кȣнос-кȣтȣ акȣмȣ шi stȣdiatȣ віне.

Каȣza fosforescenцеĭ saȣ лȣчіреĭ търеĭ а ръmasȣ некȣноскȣтъ мȣлтȣ timпȣ; акȣмȣ însъ se штіе къ ачестȣ fenomenȣ кȣріosȣ шi foapte interesantȣ este каȣзатȣ прин ніште молȣшчĭ (skoĭчĭ) шi поліпĭ de mape de feлȣріte de speце каре аȣ ачеаstъ пропріеtate d'a лȣчі în întȣнерікȣ. Кîndȣ se filtreазъ апа търеĭ пе ȣнȣ filtrȣ finȣ прин каре se stрікоаръ нȣмаĭ апа гоалъ, se обсервъ къ апа нȣмаĭ лȣчеште шi пе filtrȣ ръmîne ачесте animale мічĭ лȣчітоаре; маĭ кȣ seamъ кîndȣ ле sdробеште чіне-ва кȣ деџетȣ, ласъ пе деџетȣ în întȣнерікȣ ка о варгъ лȣminoasъ, întoкмаĭ ка кînd фрекъм ȣн алȣмент (кібрітȣ) de fosforȣ пе ȣнȣ пъреte. Dapȣ пе лîнгъ ачесте animale, поate съ fie шi алте каȣze, каре продȣкȣ лȣчіреа търеĭ. Кьчі s'a обсер-ватȣ asemenea къ mapea лȣчеште мȣлтȣ маĭ мȣлтȣ кîndȣ este tȣрбȣратъ, de кîndȣ fiindȣ лі-ніштітъ. Кîndȣ аȣ лъsatȣ ачеаstъ апъ съ stea о zі saȣ доȣ întр'ȣн vas deskoperit, апа а пер-дȣтȣ пропріеtatea d'a лȣчі; din contra stîndȣ în-tр'ȣнȣ vasȣ înкisȣ, а пъstratȣ ачеаstъ пропріе-tate мȣлтȣ timпȣ. S'а фъкȣтȣ шi esperimentȣлȣ ȣрмъторȣ: аȣ пȣсȣ пеште мортȣ шi împȣtrezitȣ, маĭ кȣ seamъ skȣмбрії, întр'о апъ de mape не-лȣчітоаре, шi а възȣтȣ къ дȣпе 24 de ope, апа а înчепȣтȣ съ лȣчеаскъ поаптеа; dapȣ zіоа, апа ера акоперітъ паркъ к'о stратъ de oape-каре гро-sime; ачеаstъ лȣчіре а џінȣт шапте saȣ опт zіле. Este dap înвederат къ мȣлціmea de кадавере de пеште каре se афлъ în mape, маĭ кȣ seamъ în кліmеле калдȣроаse, contrівȣеskȣ мȣлтȣ ла лȣ-чіреа еĭ.

Еатъ шi ȣнȣ алтȣ esperimentȣ: аȣ лȣатȣ апъ дȣлче de pîрȣрĭ saȣ fîntîne; аȣ пȣсȣ аколо sape de mape, adікъ о жȣмътate літръ sape în-tр'о ока de апъ шi а пȣсȣ аколо skȣмбрії împȣцiцĭ шi аȣ възȣтȣ къ шi ачеаstъ апъ s'а фъкȣтȣ лȣчітоаре дȣпе 24 de ope.

Амȣ zisȣ маĭ sȣсȣ, къ лȣчіреа апеĭ de mape devine маĭ tape кîndȣ este аџітатъ (miш-катъ saȣ tȣрбȣратъ); însъ s'а обсерватȣ къ miш-кîndȣ-о чіне-ва кȣ о бȣкатъ de ферȣ, апа de-vine маĭ лȣчітоаре de кîndȣ miшкîndȣ-о кȣ о бȣкатъ de лемнȣ; апоĭ кȣ лемнȣ devine totȣ маĭ лȣчітоаре de кîтȣ miшкîndȣ-о кȣ mîna. Este dapȣ înвederatȣ къ instrȣmentȣлȣ прин каре se фаче ачеаstъ аџітацiȣне, аре о mape infлȣiнцъ аsȣпра лȣчіреĭ апеĭ.

Кîndȣ întр'ȣнȣ алтȣ артіколȣ вомȣ ворбі despre fenomenȣлȣ fosforescенцеĭ în џенере, пе ȣскатȣ ка шi пе mape, вомȣ ворбі маĭ мȣлтȣ despre ачеаsta.

Trombele. Între diferitele fenomene ре-маркабіле каре репрезintъ mapea, ȣнȣлȣ este нȣ нȣмаĭ foapte remarкабілȣ, dapȣ шi foapte пері-кȣлоsȣ; asta este eшіреа *tromбелорȣ*.

Adікъ кîte odатъ se обсервъ пе сȣпрафаца търеĭ ка о mовілъ de апъ каре фербе, se sȣе шi креште totȣ мереȣ кȣ о mape vioĭчіȣне; din vîрфȣлȣ ачестȣĭ мȣнте de апъ se sȣе ȣнȣ абȣрȣ гросȣ în forma ȣнȣĭ stîлпȣ каре, ажȣнџе sȣсȣ пîнъ ла atmosferъ formîndȣ аколо ка ȣнȣ нȣорȣ гросȣ шi негрȣ d'о întindere мȣлтȣ saȣ пȣцінȣ considerабілъ.

De мȣлте opĭ se apaтъ în пъȣntrȣлȣ ачес-тȣĭ мȣнте шi ачестȣĭ норȣ, ка ніште tȣнете шi fȣлџере. Mapinerii каре аȣ възȣтȣ tromбese d'апроапе, zікȣ къ аȣ възȣтȣ ла ніште skȣрsорĭ de апъ sȣindȣ-se шi погорîndȣ-se în ачестȣ stîлпȣ, din sînȣлȣ кърȣіа eшеа totȣ d'odатъ о плоаіе abondintъ amestекатъ кȣ петре (грindine).

Кîte odатъ, нȣорȣлȣ din sȣсȣлȣ аерȣлȣĭ este deosebітȣ de mовіла апеĭ fербінтатъ шi ачестȣ

пѕорѕ аре atѕnчї fорma ѕпѕї конѕ întорsѕ adiкъ авîndѕ вîрfѕлѕ съѕ în жоsѕ.

Мѕлцї fiziчї s'a silitѕ a esпліка каѕza tромбелорѕ; ѕпії аѕ zisѕ къ tромбеле sîntѕ продѕсе прin niште вîntѕрі опѕсе каре, întîлnindѕ-se пе sѕпрафаца търеї шї бътîndѕ валѕріле în doъ diрекціѕпї опѕсе, fакѕ къ валѕріле se înвîрtеsкѕ шї înвîрtindѕ-se se sѕе totѕ мереѕ пînъ кîndѕ fормеzѕ пѕmitеле мовіле; întокмаї прекѕмѕ ведемѕ шї пе ѕsкatѕ къ, кîndѕ doъ вîntѕрї опѕсе, se întîлпеsкѕ, pidiкѕ пѕлбере шї fакѕ къ паркъ ѕпѕ stîлпѕ de пѕлбере sъ sѕе în аерѕ шї se înвîрtеште totѕ мереѕ.

Алцїї аѕ zisѕ къ каѕza tромбелорѕ este пѕорѕлѕ електрікѕ каре stъ аsѕпра лорѕ în аерѕ, каре atрађе апеле търеї кътре dînsѕ шї fормеаzъ sѕs viталеле мовіле.

Аѕ шї fъкѕtѕ ѕпѕ еsперimentѕ interesantѕ, sпре а конfірма ачеаstъ idee; adiкъ аѕ ѕмплѕtѕ ѕпѕ деџеtарѕ кѕ апъ шї песте sѕпрафаца апеї аѕ ципѕtѕ ѕпѕ чілindрѕ електрікѕ; atѕпчї s'a възѕt къ апа s'a sѕit în sѕs шї а слобоzit о skîntеіе електрікъ; аsta а fоstѕ моделѕлѕ ѕпеї tромбе în міпіаtѕръ.

Ачеаstъ імпреціѕраре пе adѕче amintе d'ѕпѕ fепоменѕ аналогѕ каре se веде пе лакѕлѕ din Geneva (în Елвеціеа); adiкъ ла ѕпѕ локѕ хотърîtѕ în ачеstѕ лакѕ, se веде кîte odatъ апа sѕindѕ-se fормîndѕ о мовілъ каре ажѕпџе ла înълцimea de патрѕ пічіоаре. Ѕпії аѕ врѕtѕ sъ vazъ шї în ачеstѕ fепоменѕ ѕпѕ efeкtѕ електрікѕ; dарѕ п'аѕ есплікаtѕ de че ачеstѕ fепоменѕ se веде пѕмаї пе лакѕлѕ din Џенева шї пѕмаї пе ѕпѕ локѕ хотърîtѕ?

Іарѕ алцїї аѕ врѕtѕ sъ еsпліче еширеа tромбелорѕ, прin презенца волканілор sѕбмаріпї аsкѕпшї. Еї аѕ zisѕ: ачеste tромбе sъ вѕдѕ маї în партікѕларѕ, în търі але кърора fѕпdѕ este паркъ акоперitѕ кѕ вѕлкапї; s. е. în мареа Indieї. Аша dарѕ, кîndѕ пе fѕпdѕлѕ търеї se ѕрмеаzъ о ерѕпціѕпе ѕпѕї вѕлкапѕ, atѕпчї în ачеstѕ локѕ se sѕе мареа ла оареші-каре înълціме, totѕ d'o datъ еаsъ ка ѕпѕ fѕмѕ шї niште рîѕрі de апъ; къчї маї ла тоцї волканії, în моментѕлѕ ерѕпціѕпеї, esѕ кътъцimї марї de апъ, de абѕрі шї de алте гаzе saѕ аере; апої пѕтереа imensъ а ачеstорѕ ерѕпціѕпї волканічї, поate sъ îмпiнгъ апа търеї ла о înълціме копsiderавілъ. Dарѕ ачеаstъ еsплікаціѕпе este iарѕ пекомплектъ; къчї în локѕріле ѕпdе s'a ѕрматѕ адевърате ерѕпціѕпї волканіче sѕбмаріпе, аколо se веде шї маре кътъцimї de петре (puzolanї) шї de лаве ешindѕ песте sѕпрафаца търеї; niште лѕкрѕрї каре пѕ s'a възѕtѕ ла tромбе. Аша dар, адевърата каѕzъ а tромбелорѕ, ръмîне шї акѕм ѕпѕ мistерѕ.

Тромбеле sîntѕ fоарtе періkѕлоаsе пентрѕ павігъторії пе маре каре, кîndѕ ле întîлпеsкѕ шtiѕ къ sîntѕ пердѕцї; къчї tромба, întр'ѕпѕ моментѕ, îмпiнџе васѕлѕ sѕsѕ în аерѕ каре, паркъ dъпцѕеште înкоаче înколо, пînъ кîndѕ se ръsтоарпъ, sъ кълкъ ла о парте шї пе ѕрмъ se кѕfѕпdъ în апъ.

(Ва ѕрма.)

Олімпѕлѕ шї Sinai.

Saѕ кѕлtѕлѕ фрѕмѕсецеї шї кѕлtѕлѕ sѕблімѕлѕї.

О паралелъ fілоsofікъ.

Deѕпъzi пе а întреБаtѕ ѕп Amiкѕ: dакъ ideea fрѕмѕсецеї шї а sѕблімѕлѕї, ачеste doъ ideї псіхолоџіче, fondameле înъскѕte în noї; dакъ, zічемѕ, ачеste doъ ideї se рапортъ шї ла sfера реліџіѕпілорѕ оаменешtі. Noї амѕ ръsпѕпsѕ къ, пѕ пѕмаї къ жокѕ ѕпѕ ролѕ маре în реліџіѕпіле оаменілорѕ, ба înкъ toatъ desволtареа цепілѕї ѕманѕ în sfера ideiлорѕ sѕперіоаре каре легѕ омѕ кѕ Dѕмпеzеѕ, adeкъ în sfера реліџіѕпілорѕ; toatъ istоріеа ачеsteї desволтърї, este баzатъ аsѕпра пѕmitелорѕ doъ ideї fondamentале: а fрѕмѕсецеї шї а sѕблімѕлѕї; амѕ реzѕмаtѕ ачеаstъ idee în fорма ѕпеї *компараціѕпе întре Олімпѕ шї Sinai*. Еаtъ ачеаstъ компараціѕпе.

Цепѕлѕ ѕманѕ în калеа desволтъреї sале, а ѕрмаtѕ totѕ ачелашѕ dрѕмѕ каре 'лѕ ѕрмеаzъ indiвidѕлѕ ѕманѕ în калеа desволтъреї esistinцеї sале indiвidѕалъ. Копілѕлѕ п'аре пічї ѕпѕ sim-

цimîntȣ̆ пentpȣ ideea sȣблimȣлȣĭ, dapȣ̆ ape ȣnȣ̆ mape simцimîntȣ̆ пentpȣ ideea fpȣmosȣлȣĭ. Копiлȣлȣĭ ĭĭ плаче жȣкъpiiле; omȣлȣĭ mape ĭĭ плаче лъкpȣpĭ sepioase. Жȣкъpiiле sîntȣ̆ simбoлȣлȣ̆ fpȣmȣseцeĭ; sepiozitatea este simбoлȣлȣ̆ sȣблimȣлȣĭ. Ші анimaлеле аȣ̆ simцimîntȣлȣ̆ fpȣmosȣлȣĭ. Калȣлȣĭ s. e. ĭĭ плаче ші е mîndpȣ kîndȣ̆ съ вede îmпodoбitȣ̆ кȣ хатȣpiле fpȣmoase. În Елвeцiea аȣ̆ oбiчеiȣ̆ къ atîpnъ îmпpeцiȣpȣлȣ̆ гitȣлȣĭ вачелорȣ̆ o îmпodoбipe de лъкpȣpĭ sȣnъtoape ші лȣчitoape, апоĭ s'a възȣtȣ̆ къ, kîndȣ̆ s'a лȣatȣ̆ ȣneĭ вачĭ asemenea подoaбъ, animaлȣл s'a бoлпъвit ші а mȣpit de пekaz de че 'л-а desпoiat d'aчeastъ подoaбъ fpȣmoasъ? Eatъ simцimîntȣлȣ̆ fpȣmosȣлȣĭ ла animaлȣ̆. Dapȣ̆ пiчĭ ȣnȣ̆ animaлȣ̆ п'ape simцimîntȣлȣ̆ sȣблimȣлȣĭ. În speцa omeneaskъ вedemȣ̆ къ seksȣлȣ̆ femininȣ̆ посеdъ mȣлtȣ̆ din simцȣлȣ̆ fpȣmosȣлȣĭ, пe kîndȣ̆ seksȣлȣ̆ maskȣлinȣ̆ посеdъ maĭ mȣлtȣ̆ simцȣлȣ̆ sȣблimȣлȣĭ, fiindȣ̆ къ seksȣлȣ̆ maskȣлinȣ̆ ape o inteлiцeнцъ sȣпepioapъ mȣлtȣ̆ maĭ desвoлtatъ de kîtȣ̆ seksȣлȣ̆ femininȣ̆. Мъкapȣ̆ къ George Sand ші алцĭ aȣtopĭ кape skpiȣ̆ къpцĭ пentpȣ „emanчinaцiȣnea femei“, zikȣ̆ în kontpa. Dapȣ̆ ші ла difepiцĭ попȣлĭ ші difepite pase de oamenĭ вedemȣ̆ къ, кȣ kîtȣ̆ попȣлȣ saȣ̆ pasa este maĭ desвoлtatъ în inteлiцeнцъ, кȣ atîtȣ̆ simцimîntȣлȣ̆ sȣблimȣлȣĭ este maĭ desвoлtatȣ̆ ла dînsȣ. Кeapȣ̆ ші попȣлiĭ сълбatiчĭ кape ȣmблъ гоĭ, ле плаче а atîpna пe гitȣлȣ̆ saȣ̆ în пasȣлȣ̆ лорȣ̆, пiшte бȣкъцĭ лȣчitoape de metaлȣ̆ saȣ̆ de stikле, ка съ se fakъ (dȣпe ideea лорȣ̆) maĭ fpȣmoшĭ; dapȣ̆ пiчĭ ȣпȣлȣ̆ dintp'aчешtĭ попȣлĭ, пȣ посеdъ ideea sȣблimȣлȣĭ; de aчeea ideea чiвiлizaцiȣneĭ ĭĭ лiпseшte кȣ totȣ; къчĭ ideea чiвiлizaцiȣneĭ, ші toate вiptȣцiле oameneшtĭ depinдinte de dînsa, fakȣ̆ пapte de ideea sȣблimȣлȣĭ.

Pелaцiȣnea întpe omȣ̆ ші кpeatopȣлȣ̆ sъȣ̆, a ȣpmatȣ̆ totȣ̆ aчeлaшȣ̆ dpȣmȣ̆ ка pелaцiȣnea întpe omȣ̆ ші цeniȣлȣ̆ sъȣ̆ пpoпpiȣ̆. Fie-кape din пoĭ ape цeniȣлȣ̆ sъȣ̆, însъ ла ȣпȣлȣ̆ цeniȣлȣ̆ вopбeшte în пoeziea, ла алтȣ în sentenцiле filosofiчe; чeлȣ̆ d'întîiȣ̆ este пoetikȣ̆, лipikȣ̆, este ȣnȣ̆ *Апoлoнȣ̆*, zeitatea fpȣmosȣлȣĭ; пe kîndȣ̆ чeлȣ̆ d'алȣ̆ doiлea este ȣnȣ̆ *Жȣпitepȣ̆*, zeetatea sȣблimȣлȣĭ. Aчeastъ pелaцiȣne de omȣ̆ кȣ цeniȣлȣ̆ sъȣ̆, se manifestъ întîia oapъ în лiтepatȣpiле попȣлiлорȣ̆. Попȣлiĭ tinepĭ kîntъ, fakȣ̆ пoezie ші adopezȣ̆ fpȣmȣseцea; tokmaĭ kîndȣ̆ aчешtĭ пȣпȣлĭ s'aȣ̆ desвotat, tokmaĭ kîndȣ̆ inteлiцeнцa лорȣ̆ ĭĭ a adȣsȣ̆ în калea пpoгpesiiлop кътpe adeвъpata чiвiлizaцiȣne, tokmaĭ atȣпчĭ îпчепȣ̆ a skpie пpoza; tokmaĭ atȣпчĭ кȣлtȣлȣ̆ sȣблimȣлȣĭ ші a infinitetĭ paцiȣne, s'a întokmitȣ̆ ла dînшiĭ. Aчestȣ̆ paпoptȣ̆ пpoгpesiвȣ̆ întpe omȣ̆ кȣ цeniȣлȣ̆ sъȣ̆, întpe пaцiȣпiле кȣ лiтepatȣpiле лорȣ̆; aчestȣ̆ paпoptȣ̆, zichemȣ̆, îлȣ̆ вedemȣ̆ apъtîndȣ-se ші în ideea peлiцiȣneĭ, adikъ în paпoptȣ̆ întpe omȣлȣ̆ ші кpeatopȣлȣ̆ sъȣ̆.

Omȣлȣ̆ пpimitiвȣ̆, ші kîtȣ̆ de пpimitiвȣ̆ ші сълбatikȣ̆ apȣ̆ fi, totȣ̆ ape o idee вагъ къ esistъ o diвinitate кape л'a fъкȣtȣ̆, adikъ o fiinцъ maĭ пȣtepnikъ de kîtȣ̆ dînsȣлȣ̆. Omȣлȣ̆ simte în totȣ̆ minȣt къ ел пȣ este o fiinцъ infinitъ кape посеdъ omniпȣtinцa лȣmeĭ; елȣ̆ simte къ e fъкȣtȣ̆, пpin ȣpmape tpeбȣe съ esiste o алtъ fiinцъ кape 'лȣ̆ a fъкȣtȣ̆, кape este *кpeatopȣлȣ̆* sъȣ̆. Попȣлiĭ пъгînĭ бapбapĭ, aȣ̆ къзȣtȣ̆ în aбsȣpditate d'a вenepa ка zeitatea лорȣ̆, пiшte fiinцe animaле, mȣлtȣ̆ maĭ infepiope de kîtȣ̆ dînшiĭ. De aчeea вedemȣ̆ къ Eцiпцieniĭ aȣ̆ вenepatȣ̆ бoȣлȣ̆ Apisȣ̆, peptiлȣлȣ̆ Кpoкodiлȣ̆ saȣ̆ пaсъpea Ibisȣ̆ (Ibis religiosa) saȣ̆ шapпeлe Tifonȣ̆ ш. ч. л. Dapȣ̆ ші aчeste ideĭ aбsȣpde aвȣpъ, ла îпчепȣtȣ̆, oapeшĭ-кape ȣpme d'o idee paцionaбiлъ ші жȣstъ; adikъ oameniĭ aȣ̆ вenepatȣ̆ în aчeste animaле opĭ o пȣtepe копîpшitoape, monstpȣoasъ ші tepiбiле, пpeкȣm ла бoȣлȣ̆ Apisȣ̆ saȣ̆ ла Кpoкodiлȣ̆, saȣ̆ ла шapпeлe Tifonȣ̆; пe kîndȣ̆ алtъ datъ aȣ̆ вenepatȣ̆ în пepsȣлȣ̆ animaлȣ̆ ȣneле fiinцe dpeptȣ̆ pekȣпoшtinцъ пentpȣ faчepe de бine че aȣ̆ възȣtȣ̆ de ла dînsȣле. Aшa s. e. пaсъpea Ibisȣ̆ a fostȣ̆ вenepatъ пentpȣ faчepea de бine къ къpъцъ цapa de feлȣpimĭ de insekte ші peptiле вътъmъtoape ші пepiкȣлoase. Aчeastъ stape de peлiцiȣne, къ omȣлȣ̆ a вenepatȣ̆ animaлеле ка zeitatea лȣĭ, epa stapea чea maĭ infepioapъ ші чea maĭ degpadantъ пentpȣ omȣ̆.

Ȣnȣ̆ gpadȣ̆ maĭ sȣпepiopȣ̆ în desвoлtapea ideiĭ peлiцiȣneĭ, îлȣ̆ гъsimȣ̆ de faцъ, kîndȣ̆ ȣmaпitatea s'a лепъdatȣ̆ d'aчeste ideĭ foapte degpadante d'a пȣmi пe ȣnȣ̆ animaлȣ̆ Dȣmnezeȣлȣ̆ ші Кpeatopȣлȣ̆ лȣĭ ші fъkîndȣ̆ ȣnȣ̆ пasȣ̆ maĭ nainte, aȣ̆ adoптatȣ̆ kiapȣ̆ fiinцe ȣmane dpeptȣ̆ zeitatea.

Aчestȣ̆ пasȣ̆ пpoгpesiвȣ̆, îлȣ̆ гъsimȣ̆ în Mitoлoцiea Eлenъ. Pелiцiȣnea Eлenъ, kîtȣ̆ de бoгatъ epa în fiinцe diвine, кȣ toate aчestea, пȣ

гъsim înlp'însa nічї мъкар ꙋn sinгꙋp animaл венepat ка o zeitate, чi toate diвinitъцiле Miтоло-цieї sîntꙋ̆ niшte fiinцe ꙋmane.

Aчeste fiinцe кapе, dꙋпe ideiле Eлeniлopꙋ̆, aꙋ̆ tmпpeꙋnatꙋ̆ în esistinцa лopꙋ̆ шi natꙋpa ꙋ-manъ шi natꙋpa deвinъ; aчeste fiinцe, zічemꙋ̆. пerpeшit a tpeвꙋit sъ fiгꙋpeze ка fiinцeлe ꙋmane чeле maї пepfeкte, чeле maї sꙋпepioape dintpe oamenї, ка niшte ideaлe oameneшtї. Dapꙋ̆ ла Eлenї, ла aчestꙋ̆ попꙋлꙋ̆ simцꙋaлꙋ̆, dedatꙋ̆ кꙋ totꙋлꙋ̆ кꙋлtꙋpeї fpꙋmꙋseцeї, шi a мъpimeї mate-piaле вiziвiле, idealeле лopꙋ̆ s'a penoptatꙋ̆ nꙋmaї ла înfъцiшapea estepioapъ. De aчeea, вedemꙋ̆ ·ъ Жꙋпitepꙋ̆ (Жoe) aꙋ̆ fostꙋ̆ пpezentatꙋ̆ ка idealꙋл ꙋnꙋї sꙋвepanꙋ̆, плinꙋ̆ d'o maжestate мъpeaцъ. Ка ꙋnꙋ̆ sꙋвepanꙋ̆, кꙋmꙋ̆ zічe Sheakspear, кapе

Mꙋnteле Sinai in Палestina.

este peцe de ла кanꙋ̆ пînъ ла вîpfꙋлꙋ̆ deцeteлop. Apolon, zeitatea fpꙋmꙋseцeї въpвъteшtї, epa пpe-zentatꙋ̆ ка tînъpꙋлꙋ̆ челꙋ̆ maї fpꙋmosꙋ̆ шi чeл maї eлeгantꙋ̆, пe кîndꙋ̆ Venus (vinera) a пpezentatꙋ̆ idealꙋлꙋ̆ fpꙋmꙋseцeї femeeшtї. Epкꙋлꙋ̆ înfъцiшa idealꙋлꙋ̆ fopцeї mꙋsкꙋлape; Maps, idealꙋлꙋ̆ кꙋ-paцiꙋлꙋї: miкꙋлꙋ̆ miшeлꙋ̆ „Amop“ epa idealꙋлꙋ̆ simцꙋлꙋї amopꙋлꙋї seкsꙋaлꙋ̆ шi întoкmaї ка în лꙋmea peaлъ amopꙋлꙋ̆ este efeкtꙋлꙋ̆, пꙋiemꙋ̆ zічe, aкtꙋлꙋ̆ aлꙋ̆ doiлea aлꙋ̆ admipaцiꙋneї fpꙋmꙋseцeї. aшa шi Eлeniї aꙋ̆ пpezentatꙋ̆ amopꙋлꙋ̆ ка fiꙋлꙋ̆ лꙋї Venus (aлꙋ̆ fpꙋmꙋseцeї); л'a пpezentat кꙋ ꙋn apкꙋ̆ шi sъцeatъ. În timпꙋpiле пpimitiвe d'atꙋnчї, aчestea epaꙋ̆ apmeле fiꙋлꙋї лꙋї Venus; daкъ fъ-кътopiї mitoлoцieї, apꙋ̆ fi tpъitꙋ̆ în timпꙋлꙋ̆ no-stpꙋ, maї кꙋ seamъ ла noї, apꙋ̆ fi datꙋ̆ aлte apme

în mîinele лȣĭ Amor; ĭĭ арŭ fi datŭ în mînъ s. e. ȣнŭ sакŭ кȣ галбенĭ. Asta este în timпȣлŭ noстрȣ o артъ мȣлtŭ маĭ пȣтерnікъ пentрȣ izбȣtіріле în аморŭ, de кîtŭ аркȣ шi sъџеата. Dарŭ sъ ne întoарчемŭ ла кȣestiȣnea noastръ.

Zeitъџіле Еленілорŭ, ачештĭ sȣверанĭ аĭ Олімпȣлȣĭ, авȣръ кȣалітъџіле шi вічіȣріле лорŭ. Konfoрмŭ кȣ ролȣ de sȣверанĭ каре аŭ жȣкатŭ. еĭ аŭ trебȣitŭ sъ аĭбъ шi slъбічіȣніле каре (челŭ пȣџінŭ în timпȣлŭ d'atȣнчĭ) ераŭ обічнȣite але веdea în вечінъtatea tronȣлȣĭ.

În Asiea, маĭ toatъ istoрiea a dinastiilорŭ domnitoаре ера шi маĭ este o tristъ sеріе de кріме шi de вічіȣрĭ. De че dарŭ în Олімпȣ, în ачеastъ резиденџъ а atîtора sȣверанĭ ȣшорĭ, sъ лipseаскъ вічіȣрĭ шi кріме? De ачееа гъsimŭ în Mitoлоџіе întр'адевъръ menџionate atîta вічіȣрĭ галанte каре аŭ продȣsŭ шi кріме. Ноъ ni se паре чиȣdatŭ ачеаsta; fiindŭ къ sîntemŭ обічнȣiџĭ a ne презента sȣб imaџina dibinъ, fiinџa spiritȣалъ чеа маĭ перfектъ; dарŭ Еленілорŭ, ачеаsta нȣ s'a пъръtŭ аша. Еĭ н'аŭ fostŭ în stаре a se sȣі în ideea лорŭ ла конченџіȣнеа ȣнеĭ fiinџе sȣблime, infinite шi перfекте кȣ перfекџіȣніле абsолȣте. Къчĭ ачеаstъ fiinџъ арŭ нечеsita a fi sȣперіоаръ tȣtȣрора, арŭ нечеsita a fi sinгȣръ dibinitate; o idee контраръ a sistемȣлȣĭ пълiteismŭ (кȣ мȣлте zeitъџĭ) d'atȣнчĭ.

Репетимŭ dарŭ шi zічемŭ къ локȣitоріĭ dibinĭ аĭ Олімпȣлȣĭ, ераŭ конвівĭ веселĭ, frȣмошĭ шi плъкȣџĭ, dар нічĭ de кȣмŭ sȣблімĭ; къчĭ ераŭ плінĭ de вічіȣрĭ шi de imперfекџіȣнĭ, апоĭ ȣнŭ лȣкрȣ imперfектŭ, нȣ поаte fi infinitŭ, нȣ поаte fi sȣблімŭ. Аша dарŭ, Олімпȣлŭ ера резиденџа кȣлтȣреĭ ideĭ frȣмоsȣлȣĭ în реліџіȣне, însoџite кȣ sistемȣлŭ політеismȣлȣĭ.

Sȣб ȣнŭ карактерŭ кȣ totȣлŭ diferitŭ ni se презінtъ мȣнтеле Sinai. *Sinaiȣлŭ ера резиденџа кȣлтȣреĭ ideĭ sȣблімȣлȣĭ în реліџіȣне, însoџite кȣ sistемȣлŭ monoteismȣлȣĭ.*

Întр'адевъръ, кîndŭ oamenіĭ аŭ intрatŭ în faza чеа dȣпе ȣртъ a desвoлтъреĭ ideĭ реліџіȣнеĭ; кîndŭ аŭ înџелеsŭ къ нічĭ ideea ȣнеĭ fiinџе ȣмане, кîtŭ de ideале арŭ fi, нȣ e de ажȣнsе a репрезента ideea Креаторȣлȣĭ; кîndŭ fiinџа dibinъ s'a презентатŭ sȣб imaџina пȣръ spiritȣале шi infinite; нȣмаĭ atȣнчĭ реліџіȣнеа a dевенitŭ o верitate шi dibinitate, a dевенitŭ demнъ d'a fi креатоаре лȣмеĭ шi a ȣманітъџеĭ.

Ачеstŭ кȣлтŭ алŭ sȣблімȣлȣĭ, мȣнтеле Sinaĭ ера леагънȣлŭ лȣĭ. Реліџіȣнеа базатъ пе sistemȣлŭ monoteismŭ (d'ȣнŭ sinгȣрŭ Dȣmnezeŭ) e пъsкȣtъ пе ачеstŭ мȣнте. Flaтеле каре, dȣпе бiблie, аŭ înкoнџіȣрatŭ ревелаџіȣнеа лȣĭ Iехова пе мȣнтеле Sinai, аŭ fostŭ fъкліїле каре аŭ inaȣгȣрatŭ o епокъ нȣоъ лȣminoasъ în кȣлтȣра oменеаskъ. Dibinitatea нȣмаĭ аре o fiinџъ ȣманъ înzestратъ кȣ sȣперstiџiile шi defectele oаменештĭ. Черȣлŭ s'a депопȣлатŭ de atîџĭ „краĭ" каре нȣ fъчеа алtŭ nimікŭ de кît мîнка Амброziea, беа Nektar шi fъчеа кȣрte ла dрегъstoaseле zeitъџiле лорŭ soџiĭ, каре нічĭ еле нȣ ераŭ модеlȣлŭ onestъџеĭ шi a fideлітъџеĭ конжȣгале.

Dарŭ шi карактерȣлŭ џеографікŭ шi fizікŭ алŭ ачеstорŭ doĭ мȣнџĭ, este конформŭ кȣ misiȣніле лорŭ istoriче. Пеizажiȣлŭ (џъръніеa) îmпреџіȣрȣлŭ мȣнtелȣĭ Олімпȣ, înfъџішеазъ карактерȣлŭ frȣмȣseџеĭ; пе кîndŭ пеizaџіȣлŭ împreџіȣрȣлŭ мȣнtелȣĭ Sinai. înfъџішеазъ карактерȣлŭ sȣблімȣлȣĭ; аколо (ла Олімпȣ) este o џаръ fertilъ, акоперitъ кȣ toate неnȣмероаsеле шi admiraбiлеле орнаменte флорале, каре ле продȣче Natȣра în кîmпііле Еladeĭ; dарŭ нічĭ (ла Sinai) este o desertъ гроzавъ, o soлitȣdine sпъімîнтътоаре шi toatъ търеаџа întindеро înfiоръtoаре шi sȣблімъ a ȣнеĭ infinitъџе fъръ марџine, ȣnde se веde нȣмаĭ черȣлŭ d'asȣпра шi ȣнŭ очеанŭ de nisinŭ de desȣбtȣлŭ nostрȣ. Ачеste доъ пеizaже, амŭ zisŭ, sîntŭ конформŭ кȣ карактеріле amîndорорŭ реліџіȣнеĭ прокламате песте ачештĭ doĭ мȣнџĭ. Пъгънismȣл Еленік кȣ мȣлteле zeitъџĭ але лȣĭ, a мîнгъіаtŭ simџȣріле; ачеastъ реліџіȣне ера паркъ o гръdinъ плінъ de варіабіле флорĭ frȣмоаse шi odoрante, ка шi кîмпȣлŭ împreџіȣрȣлŭ Олімпȣлȣĭ. Zeitъџiле Mitoлоџіеĭ s'аŭ бȣкȣратŭ d'o віеаџъ матеріале шi simџȣале, прin ȣрмаре ачеstŭ кȣлtŭ a inbitatŭ шi пе oamenіĭ d'a se бȣкȣра d'o asemenea віеаџъ, a кътa шi a гъsi în ачеastъ віеаџъ пъмînteаskъ, feріčіреа fіналъ шi sкопȣлŭ esistinџеĭ. Împreџіȣрърĭ кȣ totȣлŭ контраріе ле гъsimŭ ла реліџіȣнеа предікатъ пе мȣнтеле Sinai, кȣ ideea sa ковîршітоаре d'ȣнŭ sinгȣрŭ Dȣmnezeŭ, nematеріалŭ шi nefinitŭ. Ачеаstъ реліџіȣне н'a мîнгъіаtŭ simџȣріле noastре animале шi din контра н'a învеtatŭ a предіка лȣпta fiinџеĭ noastре морале în контра ачеstорŭ simџȣрĭ animале. Омȣлŭ бiблікŭ нȣ este омȣлŭ

simцȣалȣ „în кіпȣ ші імаџіȣлȣ Dівінȣ, zіче бібліеа, а креатȣ Dȣmnezeȣ пе омȣ.“ Astъ фразъ este адевърата dіпломъ deноблецъ а ценȣлȣї ȣmanȣ. Dapȣ прекȣмȣ претѕtindenea „ноблеца облігъ;“ аша ніа облігатȣ ачеаstъ ноблеце а semъпъреї імаџіȣлȣї nostpȣ кȣ ачела алȣ dівінітъцеї, ка съ semъпъмȣ dівінітъцеї, нȣ нȣмаї în esteріорȣ, чі ші кȣ fіінца noastpъ interioаръ ші моралъ. Dapȣ імаџінаціȣnea noastpъ aflîndȣ-se naintea ideї infinite a Dȣmnezeȣлȣї бібліkȣ, simцimȣ kîtȣ de мічї ші nімікȣ sîntemȣ naintea acesteї ideї коврішitoape, naintea acestȣї очеанȣ фъръ марџіне, întoкмаї ка kîndȣ не афлъмȣ naintea очеанȣлȣї saȣ naintea desepteї infinite. Eatъ diferința întpe Олімпȣ ші Sinai.

Dapȣ ші евеніmentele кърора ерaȣ sȣпȣші ачеlї amîndoї мȣнцї în sekолії че аȣ ȣрмаtȣ търimea лорȣ istорічe ші декъдеца лорȣ, sîntȣ іаръ конformȣ кȣ кȣлtȣлȣ frȣmosȣлȣї saȣ алȣ sȣблімȣлȣї, кърора ерaȣ konsakpatȣ ȣнȣ saȣ алtȣ. Олімпȣлȣ, dȣпе къдереа пъгъnismȣлȣї, а къзȣтȣ în ȣітаре totaлe. Венераціȣnea лȣї antikъ, s'a пердȣtȣ кȣ totȣлȣ акȣмȣ; asta este soapta фрȣmosȣлȣї, ла кȣлtȣра кърȣіа ера konsekpatȣ. Оаре нȣ ведем прін лȣме în toate zілеле къ о fіінцъ adopatъ алтъ datъ пентрȣ фрȣмȣсеца еї, îмбътрînindȣ-se, este ȣітатъ кȣ totȣлȣ de тоцї adopatopії еї de nainte? Dapȣ кȣлtȣлȣ sȣблімȣлȣї este nеперіsавілȣ; sȣблімȣлȣ нȣ se îмбътрînеште нічї odatъ; infinitȣлȣ ръмîне infinitȣ în eternitate. De ачееа ші Sinai, ачестȣ нетȣрітороȣлȣ алtарȣлȣ ал кȣлtȣлȣї sȣблімȣ, а ръmasȣ în венераціȣnea sa кеарȣ dȣпе къдереа націȣneї, în sînȣлȣ кърȣіа а statȣ алтъ datъ маре ші флоріndȣ; кеарȣ dȣпе skimбареа ideї primitive а кȣлtȣлȣї лȣї Iехова predікатȣ пе вîрфȣлȣ съȣ. Sinагога, Бі-еріка ші Џеаміа, se ȣітъ ші акȣмȣ кȣ венераціȣне ла ачестȣ мȣнте. Sinai ші Sion, sîntȣ stеле лȣчitoape în черȣлȣ реліџіȣnілорȣ moderne каре domneskȣ în лȣмеа чівілizатъ ші semi-чівілizатъ. Sinai este венератȣ ші акȣмȣ ка поарта sanktъ, прін каре, nainte atîцї mii de anї, s'a ашеzатȣ о комȣнікаціȣне întpe черȣ ші пъмîнtȣ; de ȣnde омȣлȣ а пріімітȣ de ла черȣ лȣміnа adевърȣлȣї, ші de ȣnde а афлатȣ адевъратȣлȣ sekpetȣ алȣ misiȣneї sale нȣ ка о fіінцъ simцȣалъ чі ка о fіінцъ пȣръ моралъ ка, імаџіȣлȣ креаторȣлȣї etepn manifestîndȣ-se în toatъ глоріеа sa пе мȣнтеле Sinai.

Агрікȣлtȣра.

Порȣмбȣлȣ. (*Ȣрмаре.*)

Рapȣ se гъseште о плантъ каре аре о продȣktiвіlitate аша de маре ка порȣмбȣ. Кеарȣ în tepimȣpї ordinape, еаsъ dintp'ȣнȣ бобȣ, ȣнȣ indiвidȣ saȣ о плантъ întpeагъ, апої пе fie-каре плантъ se афлъ маї мȣлtе sпіче ші fie-каре spikȣ аре 12 saȣ 13 pîndȣpї ші fie-каре pîndȣ копрінде 36 пînъ ла 40 de боабе! Поате dapȣ чіне-ва съ'ші închіпȣіаскъ kîte боабе podeште dintp'ȣн sinгȣр боб! Ȣn погон semъnat кȣ порȣмбȣ, чере жȣмътate sъмînца de kîtȣ ȣнȣ погонȣ semъnatȣ кȣ грîȣ; апої ачеаstъ жȣмътate къtime dъ о îndoitъ продȣкціȣне, nesокоtindȣ-se мazъреа, бобȣлȣ, fasолеа ші пеneнії каре se поате пȣне întpe pîndȣpілe порȣмбȣлȣї.

Пъstpapea порȣмбȣлȣї. S'а пропȣsȣ ші întpeбȣінцатȣ маї мȣлtе metoade sпре а пъstpa порȣмбȣ. Чеа маї simплъ ші nekostesitoape este, d'а лега kîte доъ sпіче ȣна d'alta ші але atîpna sȣsȣ пе гріnzелe магаzіеї. Astȣ-фелȣ, порȣмбȣлȣ se пъstpeazъ мȣлцї anї în stape бȣнъ ші нȣ perde nімікȣ din продȣktiвilitatea sa. Însъ în локȣpї ȣnde кȣлtȣра порȣмбȣлȣї se ȣрmeазъ în dimensiȣnї марї, прекȣмȣ ла ної, ачеаsta нȣ е практікавілȣ; de ачееа е біне ка съ adonteze ачеаstъ metodъ кеарȣ ші ла ної пентрȣ пъstрареа semінцелорȣ de semъnatȣ.

О алтъ metodъ пентрȣ konsepвареа порȣмбȣлȣї este, d'a'skoate боабеле din sпіче, d'а ле întinde пе ȣрмъ пе skîndȣpілe магаzіеї ка съ se ȣсȣче; din timпȣ în timпȣ, требȣе съ ле amestice ші съ ле întoаркъ. Кîndȣ timпȣлȣ este фрȣмосȣ, атȣнчї е біне d'а ȣска порȣмбȣл îndatъ dȣпе кȣлеsȣ kîte-ва zіле ла кълдȣра soapeлȣї. Dapȣ în локȣрілe ȣnde toamna нȣ е аша фрȣмоасъ ка ла ної, ȣsȣкȣ боабеле кеар în кȣптоаре апріnse. Порȣмбȣлȣ ȣskatȣ astȣ-фелȣ, аре аванtaџіȣ къ нȣ se stрікȣ нічї odatъ, нічї мъкарȣ de insekte, съ мачінъ маї біне пе моаръ ші dъ о фъінъ фрȣ-

moasъ. Dap боабеле пъstpate nentpȣ semъnatȣ̆, nȣ se пȣnȣ̆ nічі odatъ în кȣntoape; къчі пepde пȣtepea de a podi.

În пpivinцa кȣpъцipeĭ боабелоpȣ̆ de кочenĭ, aȣ̆ în ȣnеле локȣpĭ obічеiȣ̆ къ пȣnȣ̆ maĭ mȣлцĭ кочenĭ întp'ȣnȣ̆ sakȣ̆ шi batȣ̆ d'asȣпpa кȣ бъцȣ. În momentȣл кînd se sепаpъ боабеле de кочenĭ. кочeniĭ sîntȣ̆ înкъ ȣmezĭ плinĭ de zeamъ dȣлче шi пpin ȣpmape noate sъ fie întpeбȣinцaцĭ ка ȣnȣ̆ nȣtpimintȣ̆ бȣnȣ̆ пentpȣ animaле, dapȣ̆ maĭ пe ȣpmъ, sъ ȣѣȣкȣ̆, debinȣ̆ лemnoшĭ шi nȣ sîntȣ̆ бȣnĭ ла altȣ̆ nimikȣ̆ de kîtȣ̆ a пȣne iapna în sobъ ка лemne de înкълzitȣ̆.

Kîndȣ̆ боабеле de пopȣmб s'a skosȣ̆ шi кȣpъцatȣ̆, tpeбȣe бъгatȣ̆ de seamъ ка sъ nȣ'лȣ̆ пȣie în гpъmezĭ пpea mapĭ шi tpeбȣe sъ'лȣ̆ întoapkъ adese-opĭ; altmintpeлea se stpikъ.

Aшa dapȣ̆, mȣлцĭ aȣ̆ obічеiȣ̆ къ îлȣ̆ пȣnȣ̆ în бaчĭ mічĭ шi aшa ȣmпле кopaбia de пopȣmбȣ̆, în локȣ̆ d'aлȣ̆ гpъmȣdi în кopaбie.

Modȣлȣ̆ пpin кapе sъ пъstpeazъ ла noĭ пopȣmбȣ е foapte бȣnȣ̆ шi faче къ în tpansпoptȣлȣ̆ лȣĭ пeste mape, nȣ se stpikъ лesne.

Kînd ape чine-ва tpeбȣinцъ d'a mъчina пopȣmб în fъinъ, îndatъ dȣпe кȣлeцepe; atȣnчĭ tpeбȣe sъ'л eспȣie mȣлt timп ла кълdȣpa soapeлȣĭ. E bine a mъчina пopȣmбȣ singȣpȣ̆, кeapȣ̆ dakъ ва чine-ва a mesteka fъina лȣĭ кȣ fъina de гpîȣ̆.[1] Kîndȣ̆ пopȣmбȣлȣ̆ este bine mъчinatȣ̆, atȣnчĭ пepde în tpîцe maĭ пȣцinȣ̆ de kîtȣ̆ a natpa пapte.

Modȣлȣ̆ întpeбȣinцъpeĭ пopȣmбȣлȣĭ, tpeбȣe sъ xotъpaskъ despпe modȣлȣ̆ mъчinъpeĭ saле. Adikъ kîndȣ̆ îлȣ̆ întpeбȣinцeazъ чine-ва ла o чiopбъ, atȣnчĭ e dъstȣлȣ̆ ка бoбȣ sъ fie nȣmaĭ tъiatȣ̆ în maĭ mȣлte бȣкъцĭ; пentpȣ a faче mъmълiгъ, пopȣmбȣл tpeбȣe mъчinatȣ̆ în fъinъ. însъ aчeastъ fъinъ nȣ tpeбȣe sъ fie aшa de finъ ка kîndȣ̆ este de tpeбȣinцъ a faче пîine din пopȣmбȣ̆. Dapȣ̆ opĭ кȣmȣ̆ шi kîtȣ̆ de finъ sъ fie aчeastъ fъinъ, totȣ̆ este mȣлtȣ̆ maĭ tape ла пinъipe de kîtȣ̆ fъina de гpîȣ̆; este гaлбenъ kîndȣ̆ se faче de пopȣmбȣ̆ гaлбenȣ̆ шi aлбъ kîndȣ̆ ease din пopȣmбȣлȣ̆ aлбȣ̆.

Este o oпiniȣne цeнepaлъ къ fъina пopȣmбȣлȣĭ nȣ se цine maĭ mȣлtȣ̆ de kîtȣ̆ 2—3 лȣnĭ, пe ȣpmъ se stpikъ; însъ esпepimente aȣ̆ apъtatȣ̆ къ, kîndȣ̆, îndatъ dȣпe mъчinape, пȣindȣ̆ fъina de пopȣmбȣ̆ în întȣnepikȣ̆ шi în saчĭ ȣskaцĭ stîndȣ̆ depapte ȣnȣлȣ̆ de aлtȣ ка sъ tpeakъ aepȣлȣ̆ пpintpe dînшiĭ, atȣnчĭ fъina noate sъ pъmîie mȣлцĭ anĭ шi sъ nȣ se stpiче.

Пopȣmбȣлȣ̆, ка mînкape a oamenilopȣ̆, este întpeбȣinцatȣ̆ maĭ кȣ seamъ fepтȣ̆ în anъ шi fiкatȣ̆ кoкъ; sȣбtȣ̆ aчeastъ fopmъ se mъnînкъ ла noĭ sȣб nȣmipea de *Mъmълiгъ*, în Italia sȣб nȣmipea de *Mihase* шi *Polenta*.

N'avemȣ̆ tpeбȣinцъ sъ dъmȣ̆ aiчĭ o înвъцътȣpъ кȣmȣ̆ tpeбȣe sъ se fakъ o mъmълiгъ бȣnъ; nȣmaĭ atîta o sъ zічemȣ̆ къ o mъmълiгъ bine fъкȣtъ, nȣ este гpea de mistȣitȣ̆ кeapȣ̆ пentpȣ stomaчe debiле, пpeкȣmȣ̆ 'шĭ imaцinȣ̆ ȣniĭ.

Maĭ пȣцinȣ̆ este пopȣmбȣ întpeбȣinцatȣ̆ ка пîine saȣ̆ mълaĭ. Deoseбipea întpe aстȣ̆-feлȣ̆ de пîine шi mъmълiгъ este къ aкoлo fъina пopȣmбȣлȣĭ este кoaptъ în кȣптopȣ̆, пe kîndȣ̆ aiчĭ este feaptъ în anъ; de aчeea mълaiȣлȣ̆ nȣ este adevъpatȣ̆ пîine; fiindȣ̆ къ îĭ лinseskȣ̆ toate кondiцiȣniле пîinei, adikъ: къ din кoкъ sъ debie пpin ajȣtopȣлȣ̆ aлȣatȣлȣĭ шi aлtopȣ̆ fъine de гpîȣ̆ sъ se fakъ o пîine dosпitъ. De aчeea, adevъpata пîine dosпitъ fъкȣtъ de fъinъ de пopȣmбȣ̆, ape tpeбȣinцъ шi de fъinъ de гpîȣ̆ шi de o mȣлцime d'aлte лȣкpȣpĭ.

Amȣ̆ zisȣ̆ maĭ sȣsȣ̆ къ пopȣmбȣлȣ̆ se întpeбȣinцeazъ шi dpentȣ̆ nȣtpimîntȣлȣ̆ animaлeлopȣ̆ ка finȣ; dapȣ̆ afapъ d'aчeasta, se dъ animaлeлop шi боабеле de пopȣmб шi fъinъ de пopȣmб. Пopчiĭ, каiĭ, boiĭ шi oiле mъnînкȣ̆ пopȣmбȣ̆ maĭ bine de kîtȣ̆ opĭ-че mînкape, asemenea шi пъsъpiле toate se îngpaшъ d'aчestȣ̆ nȣtpimîntȣ̆ шi кapnea лopȣ̆ пpiimeшte ȣnȣ̆ гȣstȣ̆ finȣ̆ шi deliкatȣ̆. De aчeea, чeĭ maĭ гpaшĭ пopчĭ binȣ̆ din цъpi ȣnde îĭ xpъneskȣ̆ кȣ пopȣmбȣ̆. Dapȣ̆ maĭ кȣ seamъ пentpȣ baчĭ de лante, nȣ este ȣnȣ̆ nȣtpimîntȣ̆ maĭ бȣnȣ̆ de kîtȣ̆ фpȣnza de пopȣmбȣ̆ datȣ̆ ка iapбъ bepde în timпȣлȣ̆ bepeĭ шi кeapȣ̆ ȣskatȣ̆ кȣ finȣ̆ în timпȣлȣ̆ iepneĭ.

Eatъ o mȣлцime de foлoase кape лe tpaцemȣ̆ d'aчeastъ плantъ пpeчioasъ кape Natȣpa a dъpȣitȣ̆ nȣmaĭ цъpiлopȣ̆ пpiviлeцeate пȣse în клimeле maĭ калde. Despпe пopoчipea noastpъ шi цapa noastpъ este кoпpinsъ în aчeste клime biпe-кȣvîntate. Sъ se foлoseaskъ dapȣ̆ agpiкȣлtopiĭ noшtpiĭ d'aчeastъ цipкȣmstanцъ, a desboлta kîtȣ̆ sъ noate кȣлtȣpa пopȣmбȣлȣĭ, кape ва pъmîne totȣ̆ d'aȣna пъdejdea цъpanȣлȣĭ шi baza бoгъцieĭ цъpeĭ шi sъ nȣ se dea пe кaлea pъtъчitъ d'a boi a pemплasa кȣлtȣpa пopȣmбȣлȣĭ пpin кȣлtȣpa ȣnopa aлte aptiкoле agpiкoле stpeine, кape aȣ̆ пpeцȣ̆ în momentȣлȣ̆ aчesta шi a пeглija кȣлtȣpa пopȣmбȣлȣĭ. Eĭ noate къ se bopȣ̆ къi пe ȣpшъ пentpȣ aчeasta: къчĭ în agpiкȣлtȣpъ, ка шi în лeцĭ шi obічеiȣpĭ. лȣкpȣpĭ stpeine peȣшeskȣ̆ în цenepe maĭ пȣцinȣ̆ de kîtȣ̆ чeлe пpoпpiĭ, naцionaле.

Tinъpitȣ̆ în Tiпoгpafia Koлeцiȣлȣĭ Sf. Saba.